

Petr Kindlmann, Římské motivy v sebe prezentaci renesančního velmože. Symbolická výzdoba ve Zlatém sále letohrádku Kratochvíle, České Budějovice 2010, 189 s., bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Je až zarážející, že po slibných náběžích v pracích historiček umění, zvláště Jarmily Krčálové a Milady Lejskové-Matyášové, zůstávalo téměř třicet let badatelsky závažné studium symbolického významu nástěnné výzdoby v exteriérech a zvláště interiérech jednotlivých sídel posledních rožmberských vladařů zcela mimo vědeckou pozornost. Petr Kindlmann se výběrem svého badatelského tématu zařadil k současnému proudu kulturních a sociálních dějin raného novověku, který ovlivnila metodologická východiska symbolické komunikace v podání německé historičky Barbary Stollberg-Rilinger. Navázal na pokusy o postžení symbolických významů panovnických performancí, výtvarné výzdoby šlechtických i měšťanských sídel a skrytých významů předmětů hmotné kultury, které otevírají nové průhledy do hodnotového světa jednotlivých sociálních skupin raného novověku a naznačují další interpretační možnosti při poznávání myšlenkových pochodů jednotlivých aktérů. Přes řadu metodických a interpretačních úskalí nabízí vědecká práce s hrou symbolických významů ukrytých ve výzdobě sídel perspektivní směr tvůrčího rozvoje dějin kultury, které výrazně překonávají popisné hranice výkladu tradičního dějepisu umění.

Již úvodní kapitola Kindlmannovy práce naznačila, že autor si byl navzdory všem úskalím těchto badatelských perspektiv dobře vědomý, což prokázal svým velmi dobrým rozhledem po vybrané evropské teoretické literatuře i kritickým přístupem zvláště ke starším domácím uměleckohistorickým badatelským výsledkům. Přestože kapitola o místě Viléma z Rožmberka ve stavovské společnosti vykazuje spíše kompilativní charakter, autor znovu přesvědčil, že dokáže kriticky pracovat se starší i novější odbornou literaturou. Dobrá znalost uměleckohistorické literatury mu umožnila postihnout stavební dějiny letohrádku Kratochvíle a vnitřní uspořádání celé stavby, přičemž nové poznatky získal vyhodnocením údajů badatelsky téměř nevyužitých inventářů. Těžiště bakalářské práce ovšem spočívá v časově náročné a pracné interpretaci římských motivů ve výzdobě jedné z ústředních reprezentačních prostor letohrádku – Zlatého sálu, která vznikla obdobně jako celá stavba na objednávku Viléma z Rožmberka. Volba štukové výzdoby, kterou pořídil Antonio Melana, nebyla jistě náhodná. Za náhodnou nelze ostatně považovat žádnou část symbolické výzdoby na Kratochvíli. Program nástěnné a nástropní výzdoby byl zrcadlem sebe prezentace životních

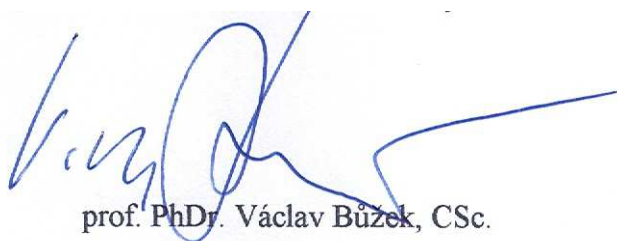
hodnot předposledního rožmberského vladaře, jejíž celistvé poznání v symbolických obrazech na Kratochvíli si vyžádá další studium, kde spojí své interpretační schopnosti historikové kulturních dějin a historikové umění.

Petr Kindlmann pečlivě vyhodnotil 18 (na s. 60 píše o 19) štukových obrazových výjevů z Dějin Říma podle Tita Livia. Použité předlohy hledal v dřevořezech Josta Ammana, které doprovázely latinské obrazové vydání uvedeného díla – *Icones Livianae* – zastoupené v rožmberské knihovně. Více pozornosti by si jistě zasloužil výklad ikonografických symbolů, které z původních předloh do štukové výzdoby Zlatého sálu nepronikly. Dále se autor zabýval interpretací symbolického obsahu čtyř Ctností, erbů čtyř manželek Viléma z Rožmberka umístěných kolem rožmberského jezdce a šesti ženských alegorických postav zobrazených rovněž na stropě Zlatého sálu. Symbolická výzdoba odkazovala ke ctnostem renesančního velmože a křesťanského rytíře, k jeho urozenému a starobylému původu, k jeho opětovně získanému prvnímu místu ve stavovské společnosti Království českého i k touze Viléma z Rožmberka po narození mužského potomka, které očekával od sňatku a manželského soužití s Polyxenou z Pernštejna. Pochopitelně nelze vyloučit, že identifikace některých antických postav a interpretace jejich činů humanistickou optikou 16. století si vyžádá dílčí posuny a opravy. Celistvý program sebe prezentace rožmberského vladaře bude možné postihnout po vyhodnocení skrytých symbolických významů nástěnné výzdoby ostatních sálů na Kratochvíli a po poznání jejich očekávaného určení. Zde se pochopitelně nabízí nesnadná otázka, zda se autor vypořádal s úvahami, co vlastně bylo na Kratochvíli „veřejné“ a co bylo „soukromé“? Je vůbec možné takové kategorie uvažování používat pro symbolické světy renesančního velmože? Při studiu bakalářské práce se totiž může zdát, že ženský prvek s důrazem na plodnost a ostatní atributy autor příliš zdůrazňoval. Svědectví dobového prožitku zůstane patrně zahaleno tajemstvím, neboť Polyxena pobytu na Kratochvíli v hlučném mužském společenství renesančních lovců, sběratelů trofejí a pijáků zřejmě příliš nevyhledávala ...

Bakalářská práce je psána kultivovaným jazykem, v zásadě bez pravopisných chyb (s. 121). Lze litovat, že při závěrečné redakci zůstaly neopraveny ojedinělé překlepy. K nedostatkům spisu patří občasné myšlenkové skoky, snaha o písemné postižení všeho, co autor zjistil, opakování myšlenek. Více pozornosti mohl autor věnovat závěrečné bibliografii a přesněji vymezit, co vlastně patří do „archivních a jiných nevydaných pramenů“ (s. 148). Ocenit je třeba naopak nejen volbu tématu, ale také hloubku interpretačního ponoru, sympatickou – leč tvrdošijnou – výkladovou sveřepost a chuť Petra Kindlmana kráčet po

nových badatelských cestách. Ke kladům práce patří rovněž její grafická podoba, zvláště dobře zvolené způsoby zveřejnění ikonografických pramenů.

Předložená bakalářská práce Petra Kindlmana volbou tématu, hloubkou heuristického záběru, metodou interpretace, předloženými výsledky a v neposlední řadě také rozsahem překračuje nároky běžně kladené na uvedený typ kvalifikačních prací. Spis doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci stupněm **v ý b o r n ě**.

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.

České Budějovice 23. 08. 2010